

De Minister van Veiligheid en Justitie
mr. G.A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum

22 december 2016

Uw kenmerk

2005517

Contactpersoon

J.M.A. Timmer

Onderwerp

Advies over het ontwerp-besluit houdende aanwijzing van overtredingen waarbij het recht op rechtsbijstand niet van toepassing is

Geachte heer Van der Steur,

Bij brief van 24 oktober 2016 heeft u de NVvR gevraagd om advies over het ontwerp-besluit houdende aanwijzing van overtredingen waarbij het recht op rechtsbijstand niet van toepassing is.

Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking ontwerp-amvb

In het ontwerp-besluit worden, blijkens de nota van toelichting, overtredingen aangewezen waarvoor het recht op toegang tot een raadsman niet geldt indien de staande gehouden verdachte ter plaatse wordt verhoord en deze overtreding met een strafbeschikking zal worden afgedaan. Deze mogelijkheid vloeit voort uit artikel 28ab Sv, waarmee uitvoering wordt gegeven aan richtlijn nr. 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming (PbEU L294) (hierna: de richtlijn). De richtlijn laat in artikel 2, vierde lid, ruimte aan de lidstaten om bij lichte strafbare feiten – naar Nederlands recht overtredingen – het recht op toegang tot een raadsman niet van toepassing te doen zijn bij buitengerechtelijke afdoening van die feiten.

Advies

Het ontwerpbesluit geeft de NVvR aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

De gekozen uitwerking van richtlijn PbEU L294 op dit punt, brengt de NVvR niet tot inhoudelijke bezwaren daar waar het gaat om de feiten waarop het Besluit ziet. Het gaat hierbij veelal om op heterdaad geconstateerde overtredingen, waarbij de enkele vaststellingen van de verbalisanten (veelal) al wettig bewijs (kunnen) opleveren. De genoemde praktische bezwaren zijn, volgens de NVvR, echter minder overtuigend. Opsporing dient immers een zekere samenhang te vertonen, waarbij afspraken met betrekking tot een plaats van verhoor en het realiseren van consultatiebijstand kunnen horen. Bij dit alles geldt echter wel dat de meeste verdachten alleen al om praktische overwegingen (tijdverloop en/of kosten) geen behoefte zullen voelen om een raadsman te raadplegen, en afstand willen doen van hun recht op dit punt. Deze afstand kan dan worden opgenomen in het proces-verbaal dat ter zake de overtreding wordt opgemaakt. De strafbeschikking wordt bij deze lichte strafzaken uitgereikt aan de hand van vooraf vastgestelde tarieven die passen bij een veelheid aan vooraf duidelijk omschreven feiten.

De NVvR meent evenwel dat zich problemen kunnen voordoen ingeval een verdachte een inhoudelijke reactie wil geven of vragen heeft, in verband waarmee hij aangeeft een advocaat te willen raadplegen en van het recht daarop geen afstand heeft gedaan. In dat soort zaken is er een reële mogelijkheid dat de verdacht in verzet komt tegen de strafbeschikking. Ook in andere gevallen kan verzet worden ingesteld. Na een zodanig verzet wordt het strafbare feit niet buitengerechtelijk afgedaan, maar moet de strafbeschikking in samenhang met het achterliggend dossier (waarin zich de door de verdachte zonder rechtsbijstand afgelegde verklaring bevindt) door de strafrechter worden beoordeeld. De NVvR vraagt zich af wat de bewijskracht is van deze door een verdachte afgelegde verklaring, zowel indien een verdachte nadrukkelijk heeft gevraagd om consultatiebijstand van een advocaat als wanneer hij van dat recht niet uitdrukkelijk afstand heeft gedaan. Indien het voorgenomen besluit in de huidige vorm wordt gehandhaafd, dient in de nota van toelichting aandacht te worden besteed aan dit voor de rechtspraak belangrijke punt.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

i/o

A.V. van den Berg
voorzitter a.i.